Lesarji doline Soče

Les je topel in uporaben naravni material

Lokalnemu prebivalstvu je les od nekdaj predstavljal gradbeni, uporabni in estetski element. Iz lesa so izdelovali prebivališča, orodje ter druge uporabne in okrasne predmete. To se je spremenilo s prihodom industrijske revolucije, ki je v ospredje povzdignila druge surovine, največji upad zanimanja za masivni les pa se opaža v zadnjih 40 letih. To je prinesla globalizacija s cenovno ugodnejšimi nadomestki iz iverke, plastičnih mas in kartona. Od tu naprej so masivni leseni izdelki redkost in privilegij. Danes se še vedno večino lokalnega lesa zmelje v iveral ali porabi kot biomaso. Največji delež masivnega lesa pristane v gradbeništvu, kjer zaživi kot konstrukcijski les, v manjšem deležu pa nastane tudi kakšen kos notranjega pohištva. Med najpogostejše lesene izdelke sodijo nadstreški, ograje, stopnice in klopi. Izpod izkušenih rok lokalnih mizarjev prihajajo tudi vrata in okna, kuhinje, jedilni koti ...

V dolini Soče imamo svoj les in na srečo še vedno tudi kar nekaj mojstrov, ki znajo lesu vdahniti novo življenje ter ga na tak način prenesti v naše domove. V želji, da tudi vi doživite izkušnjo masivnega lesa, vam podarjamo katalog lesarjev doline Soče – od Kanala do Trente.

Lesarji doline Soče

Dolina Soče je gosto poraščena z gozdom. Kar 64 odstotkov območja prekrivajo gozdovi. Najobsežnejši del predstavlja predalpski fitogeografski pas, kjer prevladujejo bukovi gozdovi v vseh višinskih oblikah – podgorski, gorski, zgornje gorski –, bolj ali manj mešani s toploljubnim in kisloljubnim bukovjem. V alpskem pasu prevladuje alpski bukov gozd, nad gozdno mejo pa se razprostira alpsko ruševje. Na skromnih rastiščih domujejo gozdovi gabrovca in malega jesena. Pestrost dopolnjujejo še številne drevesne vrste: lipa, smreka, macesen, bor, jelka ...

Foto: Izdelek iz masivnega lesa naravno sobiva s kamnom. Združena ustvarjata privlačne zgodbe, na nas pa je, da se jima prepustimo in uživamo v njuni družbi.

Danes je v lesarskih poklicih v dolini Soče le še peščica zaposlenih. Registriranih je okoli 30 lesarjev, ki se ukvarjajo z obdelavo, predelavo in montažo lesa. V Klavžah je bila leta 1907 zgrajena prva lesna tovarna na vodni pogon na Primorskem, ki je bila osnova za razvoj te panoge. Tovarno je leta 1947 nasledila Tovarna pohištva Krn Podmelec (1946–1994), ki je v relativno kratkem obdobju delovanja doživela številne spremembe (tako programa kot poimenovanja). Svoje delovanje je širila tudi na območje Bovca – Lesna Bovec (1950–2010) in Kobarida – Matajur Kobarid (1949–1964). Leta 1975 se je oblikoval najmlajši lesni obrat CICIBAN Dolenja Trebuša (1975–1989) s 50 zaposlenimi, kjer so izdelovali lesene igrače. V teh prostorih danes deluje podjetje EMOK, poznano po proizvodnji rustikalnih sedežnih garnitur. V najboljših časih je bilo v lesarstvo vpetih 150–250 ljudi, danes pa le okoli 40.

Časi se spreminjajo. Novodobni materiali so konkurenčnejši od masivnega lesa, a ta kljub temu še vedno zaide v naše domove. Predvsem zato, ker je naraven in topel material, ki si ga ljudje še vedno želimo – najbrž zaradi stika z naravo. In prav ta dar nam masiven les omogoča.
Že res, da je lesen izdelek, ki ga izdela lokalni mizar in ob tem uresničuje naše želje, skoraj zagotovo dražji od izdelka iz drugih materialov. Vendar pa nam skoraj zagotovo noben drug material ne nudi tako prijetno toplega občutka. Prava vrednost je dosežena takrat, ko se naše želje prelijejo v izdelek, ki ga iz našega ali sosedovega gozda ustvari mizar – sovaščan. To so tiste neprecenljive drobne stvari, ki niso dane vsakomur.

Vsak mizar je svojstven umetnik, ki iz lesa na unikaten način izvablja lepoto. In to je tisti pravi čar!

Znanja o obdelavi lesa smo podedovali od naših prednikov, ki so les poznali v podrobnosti. Žagali in obdelovali so ga ročno, zato je bil (za razliko od danes, ko hlodovina kar »prileti« iz gozda) vsak kos cenjen. Ker so ga tako težko pridobili in kasneje še težje obdelali, so ga tudi zelo racionalno uporabljali. Vse orodje (žage, vrtalni stroji in druga orodja, ki jih je pogosto poganjala voda, ter vsi gibalni deli) je bilo leseno. To je danes nepredstavljivo. Vsako vrsto lesa so poznali in sekali po astroloških zakonitostih, tako da so ustvarili optimalen material za željen izdelek. Skodle so zdržale na strehah tudi več kot sto let. Eden najprepoznavnejših izdelkov iz doline je trentarska bula, ki so jo izdolbli iz drevesne grbe in je služila kot posoda za shranjevanje masti oziroma živil. Ta na videz preprost predmet v sebi skriva veliko mero znanja in izkušenj. V to smo se prepričali, ko smo jo želeli tudi sami narediti. Les, ki smo ga izbrali, nam je počil, po obdelavi, pa se je oblika posode še dodatno deformirala. Za dober izdelek nam je torej manjkalo dragoceno znanje naših prednikov, ki ga je v sodobnem svetu vedno manj.

Trentarska bula

Gozdovi so pljuča našega planeta.

Jermol d.o.o.
Poljubinj 4a
5220 Tolmin
05 381 01 03
info@jermol.si

Izdelujejo: *stenske in talne obloge, okrasne zaključne letve, pode za terase, ograje, stopniščne ročaje ... Po naročilu izdelajo tudi unikatne izdelke notranjega in zunanjega interierja.*

Gozd je naše bogastvo.

Mizarstvo Leban & CO.
Obdelava in predelava lesa d.n.o.
Poljubinj 97
5220 Tolmin
031 643 563
mizarstvo.leban@gmail.com

Izdelujejo:
notranji in zunanji interier iz masivnega lesa.

Živeti z gozdom pomirja.

Les je topel in uporaben naravni material.

Mizarstvo Peter Koren s.p.
Milanova ulica 3
5222 Kobarid
041 333 490
mizarstvo.peter@siol.com

Izdelujejo:
notranji in zunanji interier iz masivnega lesa.

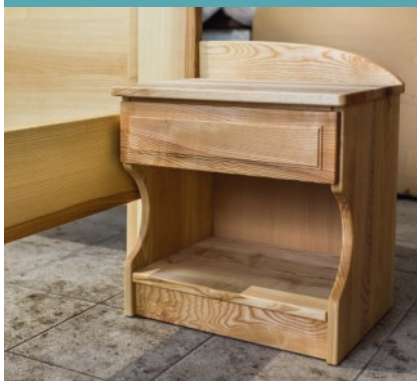

Izdelki iz masivnega lesa imajo dušo.

Mizarstvo Berginc
Edvin Berginc s.p.
Koseč 1
5222 Kobarid
041 686 063
edvin.berginc@gmail.com

Izdelujejo:
notranji in zunanji interier iz masivnega lesa.

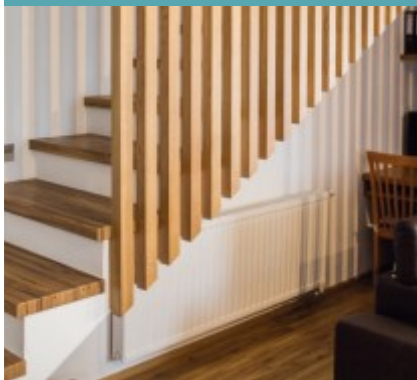

Izdelek, narejen po meri, je unikat.
Narejen je samo za nas.

Mizarske storitve
Benjamin Sabotič
Žaga 9
5224 Srpenica
051 416 875
benjaminsabotic9@gmail.com

Izdelujejo:
notranji in zunanji interier iz masivnega lesa.

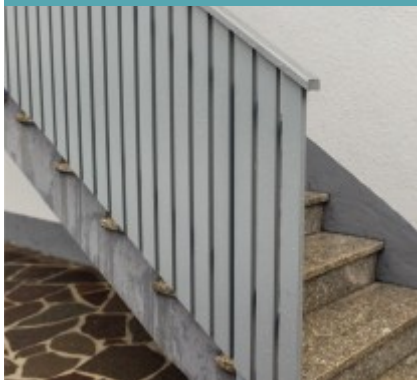

Prenašanje znanj obdelave lesa je pomembno za ohranjanje zelenih delavnih mest.

Les je topel in uporaben naravni material.

Žaga Roman Kravanja s.p.
Trenta 4
5232 Soča
041 423 052
roman.kravanja@siol.net

Izdelujejo:
žaganje hlodovine, notranji in zunanji interier iz masivnega lesa.

Gozd je samo eden.
Poskrbimo zanj!

Mizarstvo Andrej Levpušček s.p.
Tolminski Lom 8
5216 Most na Soči
041 772 753
andrej.levpa@gmail.com

Izdelujejo:
notranji in zunanji interier iz masivnega lesa (nadstreški, strehe, garaže, ograje ...).

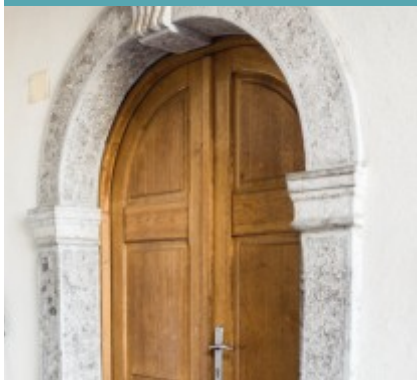

Golosek pušča za seboj
temne lise brez življenja.

Mizarstvo in kovinarstvo,
Rok Levpušček s.p.
Čiginj 63
5220 Tolmin
031 507 851
levpuscek.r@gmail.com

Izdelujejo:
notranji in zunanji interier iz masivnega lesa.

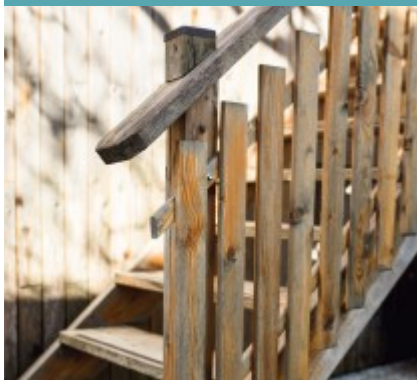

Drevo raste več desetletij,
preden je primerno
za mizarsko obdelavo.

Mizarstvo Aleš Seljak s.p.
Modrejce 15
5216 Most na Soči
041 460 395
ales.seljak@gmail.com

Izdelujejo:
notranji in zunanji interier iz masivnega lesa (nadstreški, strehe, garaže, ograje).

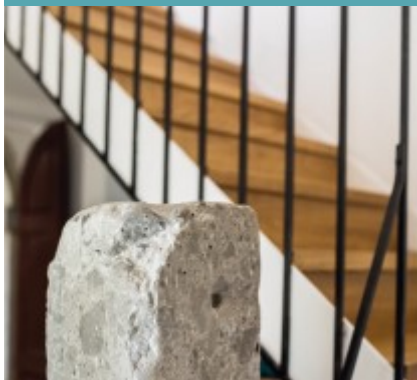

Oblikovanje izdelkov,
Hinko Fortunat s.p.
Modrejce 2g
5216 Most na Soči
070 759 920
3cingl.info@gmail.com

Izdelujejo:
unikatne izdelke iz masivnega lesa.

Gozd je zatočišče divjih živali.

Mizarstvo Tonc,
Žan Drole s.p.
Petrovo Brdo 6
5243 Podbrdo
068 166 404
mizarstvo.tonc@gmail.com

Izdelujejo:
notranji interier iz masivnega lesa, stopnice, vrata, kuhinje ...

Gozd je lep.

Les je topel in uporaben naravni material.

Aleš Žnidarčič, unikatni oblikovalec
Kidričeva cesta 13
5213 Kanal ob Soči
031 748 343
ales.znidarcic@siol.net

Izdelujejo:
notranji in zunanji interier iz masivnega lesa.

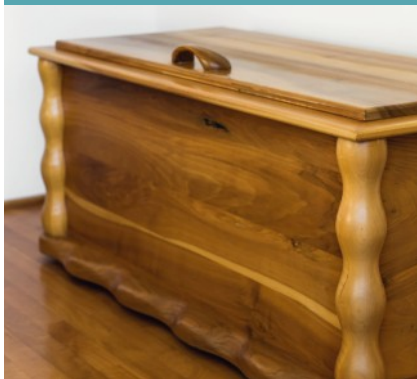

Les je obnovljiv vir energije.

Mizarske storitve Jurij Jug s.p.
Volčanski ruti 17
5220 Tolmin
041 962 957
jug.jurij@gmail.com
mizarjug

Izdelujejo:
notranji in zunanji interier iz masivnega lesa.

Brez gozda ni življenja.

Žetlar, Marko Abram s.p.
Hudajužna 32
5242 Grahovo ob Bači
031 428 336
zetlar.mizarstvo@gmail.com

Izdelujejo:
notranji in zunaji interjer iz masivnega lesa. Nadgradnja poslovnih vozil in vozil za prosti čas.

Lesarji doline Soče

Kolofon
Lesarji doline Soče 2021/2022
Pripravil in uredil: Peter Domevšček
Izdala in založila: Občina Kobarid
Fotografije: Peter Domevšček, Katarina Rutar Ipavec
Jezikovni pregled: Polona Hadalin Baša
Oblikovanje: Grafično oblikovanje Irenej Luznik s.p.

Tisk: Alfagraf d.o.o.
Naklada: 2.000 izvodov
Kobarid, avgust 2022

LAS Dolina Soče

Občina Kobarid

Posoški razvojni center

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Katalog je nastal v okviru projekta Lesarji doline Soče. Več o projektu si lahko preberete na spletni in FB-strani lokalne akcijske skupine LAS Dolina Soča, ki je tudi odgovorna za vsebino. Projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.